

2 — LAŽOVI, LOPOVI I PREVARENI

U ženskom krznu, promrzao i srdit, istrčavam na livadu. Dočekuje me podsmešljiv pogled golog lopova vezanog za javor. Na njemu nema ni usana, niti spolovila. Neko se, izgleda, *zakitio*.

Drago mi je, jer mu mora biti hladnije nego meni. *Tebe sam dani-ma lovio, 'tico!* Neko mi je, čini se, učinio uslugu – besplatno... *a možda i nije, dosetim se. A glup li si, matora pijanice! Neki tamo je zajeb'o i tebe i njega!*

*

„Ti si jedan običan nosati lažov,“ rekao mi je bezdlaki saskvoč. Otpljunuo je, liznuo papir i krenuo motati biljku koja nije mirisala poput duvana. „Al' to ne znači da nećemo podeliti ovog zelenog vese-lja.“ Nacerio se, pokazujući tri zlatna zuba. Svi silovatelji Prirode kanda vole taj prokleti metal – čak i ovi crni došljaci.

„Koga ti nazivaš lažovom, barabo prepečena?“

„Tebe, tebe,“ dočekaao je, „Iktomi... ako ti je to uopšte ime. Nego, imaš li duvana, ili da motam čist zeleniš?“

Izvadio sam cigaru koju sam mu ukrao iz dronjavih gaća, pritom se kezeći kao pašče na govno.

„Đubre crvenokožno, prevejano,“ kliknuo je poput orla, „to je moj duvan! Pošteno sam ga mazn'o tokom ustanka robova na Haitiju!“

„I ja sam ga pošteno maznuo,“ nadodao sam, „od tebe. Budi srećan što sam ti ostavio onu mlohavu cigaru – i to samo zato što ne volim katran – inače bi piš'o sedečki!“

Oba se stadosmo kliberiti. Izvukao sam viski iz mokasine, i dao mu flašu.

„Evo, beraču pamuka, da se ne ljutiš!“

„Kako si to...“

„Nego, zašto sam ja lažov?“

„Otkud znam?“, upitao je, ponovo otpljunuvši kroz rupu u peska-vo-belo-zlatnoj vilici. Nisam ni sumnjao da će ta rupa uskoro biti

popunjena ukradenim zlatom. „Nisam te ja vaspitav'o. Pitaj mamicu i taticu.“

„Prvo: ja nemam roditelje, a dru...“

„Žao mi je,“ odgovori istresajući duvan iz rasečene cigare, te ga presu u *zeleniš* i nanovo poče da lizuće papir.

„Ne, bre, hteo sam reći da ih nikad nisam ni imao!“

„Ne seri,“ reče saskvočoliki veselo mrdajući ogoljenim nožnim prstima. „Vi's da si lažov!“

„Nisam. Zašto uporno jašeš po tome, garavi divojarče?“

„Prvo,“ otpočeo je tiradu, dok je gurneo vatru štapićem, „ja sam onaj bez roditelja, a ne ti, orlokljuni. Drugo, ne možemo i ti i ja biti paukovi koji su ukrali sve priče sveta od Tvorca. Samo jedan mož' da ukrade SVE priče, kontaš?! I treće, ja se, more, ne sećam nikakvog Potopa.“

„Možda si ga prespavao u nekoj mišjoj rupi il' pećini saskvoča,“ ispalió sam, „ili si bio zauzet brljanjem kurcem po pesku svoje rodne pustinje... Ili, pre će biti da se još nisi ni rodio...“

„Pa i nisam se rodio.“

„Aha,“ nastavio sam, uzimajući dim iz ručno motane cigarete koju mi je prosledio, „baš kao ni ja.“

Lažljivac se nacerio i potegao iz boce vatrene vode. Svi su crnci lažovi.

*

Naravno da mu nisam rekao kako sam mu u bocu viskija natru-nio tatule. Neće se neki došljak sa mnom sprdati – a i trebalo bi da mu ukradem zlatne zube. Beli đavoli ne dele galone pića za džabaka. Možda su svi crnoputi pustinjiski saskvoči lažovi, za razliku od naših krznatih šumskih saskvoča, al’ zato smo svi mi Lakote teške pijandure.

Smejemo se do kasno u noć, i mađijama titramo oganj, ne bismo li jedan drugog zapanjili. I jedan i drugi tvrdimo isto: *ja sam ovo ukr’o i don’o s nebesa na zemlju.*

Dobro znam koji će od nas dvojice prvi zaspati.

Morao sam da otuđim ruho od Košute, kada je otišla da se okupa u potoku. Sve mi se ptice izruguju sa grana, jer nosim žensku odeću. Ali i to je bolje nego da bazam gologuz po šumi, i pokazujem najveću sramotu u svom životu.

Ukrao mi je sve! Čak i kitu! Pored zgarišta sam našao tragove bljuvotine. Pokvarenjak je, jamačno, nanjušio šta mu spremam, te je stavio prst u usta. Utekao je u mojim mokasinama koje same zameću tragove. Da mi nije drpio i čarobnu ogrlicu, mogao bih istima da uđem u trag.

„Jesi li video jednog crnčugu“, pitam Gnjurca, „kako nosi moju kitu, mokasine i ostalo što mi je drpio?“

„Će mi platiš, varalice“, kakoće Gnjurac, „pa ćem da ti rečem!“

Izvadih peruške iz kose. Jedino su mi one još pretekle. Videh kako mu sijaju oči. I otkrio mi je tajnu, da se saskvoč svake večeri pretvara u zeca i beži ka jugu, a ja sam mu zauzvrat dao perje, da stavi u rep koji mu je Nanabozo onomad oduzeo.

Dok sam trčao ka preriji, razmišljao sam kako je moguće da mene, Iktomija varalicu, iko ovako zavrne.

*

„Oooo, beskurice“, dobacuje mi crnac vezan za drvo, „kad si pre oćelavio?“

„Prodao sam kosu Bizonu, da pošumi dupe, i da mi kaže kud si otperjao. Vратиću se i po nju, i po svoje perje...“

„...Jer svakom ćuranu treba perja“, nadovezuje se saskvočoliki, kao da je nesvestan svog položaja.

„Odrešiću te ako mi kažeš gde mi je vršnjak“, počinjem da se pogađam, „i ako se nešto dogovorimo...“

On odgovara kako ga je prodao Matorom Liscu, da ga ovaj ne bi prožderao, kada ga je uhvatio gde beži u obličju zeca. To će mnogo da me košta. Lisac je zajeban tip. Dižem ulog. Upitam ga o ostalim stvarima koje je munuo.

„Doš'o mi pre neko veće jedan Ciganin, tražio cigaru. Ja mu je prod'o za jedan njegov zlatan zub i za njegovo ime, a on reče da se zove Astrigoj. I, dok sam se sag'o da je do'itim iz tvoje pošteno maznute cipele, on me nečim klepio. Probudim se go, svezan i počišćen ko vepar, bez zuba i ičega za šta bi me pas uj'o! Ni zečje šapice nemam, da se u zeku prometnem. A kanda mi je odn'o i usnice moje lepe, da sebe ulepša...”

Smejem se, od srca, dok ga odvezujem. Biće ovo duga potera. Obećao je da neće ništa ukrasti od mene, i to mu je konačno kupilo slobodu. Znam da neće – i bogovi-varalice moraju poštovati datu zakletvu. Ja njemu, doduše, nisam ništa obećao. Zašto bih išta obećavao jednom dođošu? Sve što zateknem ovde i rešim prisvojiti, i tako jeste moje.

Tihi poput senki, a u svojstvu prijatelja, trčimo ka jugu i stapamo se sa sumrakom.